

DWA OBLICZA INTERNETU
KOMPUTER I INTERNET
JAKO ŹRÓDŁO WIEDZY I UZALEŻNIENIA

Opracowanie:

mgr Agnieszka Chabior

Jędrzejów 2003

Na przestrzeni ostatnich lat w wielu naszych domach zagościł komputer. Jest on nie tylko wykorzystywany przez dorosłych najczęściej jako pomoc czy niezbędny atrybut ich pracy zawodowej lub narzędzie poznania świata. Także duża ilość dzieci ma kontakt z komputerem, podobnie jak z wieloma urządzeniami znajdującymi się wokół nich, od najwcześniejszych lat życia. Ważne jest jednak, aby właściwie korzystały z tego dobrodziejstwa, jaki przyniósł nam postęp naukowo-techniczny.

Obcowanie z komputerem ma wiele zalet. Nie da się ukryć, że zbyt wczesne i niekontrolowane korzystanie z komputera może nieść ze sobą także wiele zagrożeń. Komputer nie powinien dziecku zastępować zabawy z rówieśnikami lub rodzeństwem, wzajemnych kontaktów w gronie rodziny, a w szczególności nie może stać się podstawową formą spędzania wolnego czasu.

Rodzice powinni sprawować kontrolę nad tym, w jaki sposób dziecko korzysta z komputera. Jest on doskonałym narzędziem pomagającym w edukacji i rozwoju dziecka. Prawidłowy dobór programów edukacyjnych, może ułatwić dziecku zdobywanie wiedzy i kształtowanie takich umiejętności jak logiczne myślenie, kojarzenie faktów, wytrwałość, cierpliwość, szybkie i celne podejmowanie decyzji. Odpowiednio dobrane programy pomagają rozwijać spostrzegawczość, zręczność, sprawność manualną, refleks oraz podzielność uwagi.

Trudno nie docenić roli rewolucji, jaką wprowadziły komputery w świat dzieci niepełnosprawnych z poważnymi porażeniami kończyn oraz zaburzeniami mowy i słuchu. Dobierając indywidualnie dla każdego takiego dziecka właściwe urządzenie peryferyjne, komputer może stać się dla nich narzędziem porozumiewania się i kształcenia, a w przyszłości wykonywania pożytecznego społecznie zawodu, co wiąże się z dowartościowaniem i możliwością usamodzielnienia się osoby niepełnosprawnej.

Ponadto należy pamiętać, aby stwarzać dziecku okazje do różnych przeżyć i rozwoju zainteresowań nie związanych z komputerem. Warto pokazywać dziecku piękno pozakomputerowego świata. Właściwa atmosfera rodzinna, dobry kontakt uczuciowy, rozmowy, wspólne rozrywki i zabawy z dzieckiem mogą sprawić, że nie będzie ono uciekać w samotność wirtualnej rzeczywistości. Komputer, jak wszystko co nas otacza, może być wspaniałym narzędziem rozwoju i źródłem radości lub nieumiejętnie używany, przyczyną problemów. Czym będzie dla naszych dzieci, zależy w dużej mierze od nas samych..

Dostęp do Internetu jest jednym z czynników rozwijających ogólną wiedzę uczniów, zwiększającym efektywność nauczania wielu przedmiotów, jest źródłem nowinek i ciekawostek. **Do pozytywnych cech zastosowania**

Internetu jako środka i metody nauczania można zaliczyć:

- Wykorzystanie istniejących danych na różnych serwerach, co wzbogaca wiedzę przedmiotową ucznia,
- Możliwość korzystania z materiałów, które mają charakter zabawy lub gry edukacyjnej,
- Sieć komputerowa może służyć jako narzędzie edukacyjne wspomagające proces nauczania poprzez programy, umożliwiające m.in. samodzielną kontrolę wiadomości przez ucznia,
- Za pomocą Internetu możliwa jest dystrybucja książek i pełnych tekstów podręczników, które bez użycia tego medium mogą być trudno dostępne dla uczniów czy studentów.

Internet to także kluby dyskusyjne z młodzieżą całego świata, to oferta wymowy myśli, spostrzeżeń, doświadczeń. Internet nie tylko oferuje gotową wiedzę, lecz jest także pomocny w jej poszukiwaniu. Wdrażając uczniów do aktywnego poszukiwania wiedzy w sieci informatycznej kształtujemy w nich nawyk ciągłego uczenia się. Internet daje możliwości wszechstronnego rozwoju indywidualnej wiedzy uczniów, znajdują tu wiedzę aktualną - i co najważniejsze - na bieżąco aktualizowaną.

Czy nauczyciel może znaleźć w sieci coś dla siebie?

Oczywiście, podobnie jak uczeń, może znaleźć wiele cennych informacji, dzięki którym np. uatrakcyjni prowadzone przez siebie zajęcia. Ale Internet daje nauczycielom więcej możliwości. Można tam znaleźć np. gotowe testy sprawdzające poziom wiedzy uczniów. Swoją stronę ma Ministerstwo Edukacji Narodowej (<http://www.men.waw.pl>). Dzięki niej można się zapoznać z dokumentami, rozporządzeniami i ustawami dotyczącymi oświaty, dowiedzieć się, jakie programy nauczania i jakie podręczniki są zatwierdzone i polecane

przez MEN. W końcu mamy tam listę adresów stron WWW wszystkich polskich uczelni wyższych, kuratoriów oświaty, placówek doskonalenia nauczycieli, komisji edukacyjnych, fundacji rozwoju edukacji, instytutów badań edukacyjnych, itp. Są też w Internecie strony WWW, listy dyskusyjne, a także kanały IRC, na których nauczyciele mogą się podzielić swoimi doświadczeniami i problemami z kolegami po fachu z całego świata i uzyskać bardzo cenne informacje wzbogacające ich warsztat pracy pedagogicznej.

Innym edukacyjnym zastosowaniem Internetu, którego nie sposób przemilczeć, jest kształcenie na odległość. Dzięki komputerowi podłączonemu do sieci możemy, nie ruszając się z domu, zdobyć wykształcenie z każdej interesującej nas dziedziny. Kształcenie na odległość jest szczególnie cenne w krajach o bardzo dużej powierzchni geograficznej i dużych odległościach do pokonania, a także dla osób niepełnosprawnych, dla których przemieszczanie się stanowi dużą trudność. Zwykle odbywa się to na następujących zasadach: wirtualna szkoła (przy czym może to być zarówno szkoła oferująca wykształcenie podstawowe, zawodowe, jak i na poziomie uniwersyteckim) ma swoją witrynę WWW, do której dostęp jest zabezpieczony hasłem. Uczeń ma indywidualnego nauczyciela, z którym kontaktuje się za pośrednictwem poczty elektronicznej (e-mail) i który kontroluje na bieżąco jego postępy w nauce, decyduje, jakie partie materiału ma opanowywać, i służy pomocą. Uczeń, wchodząc na stronę szkoły, za pomocą swojego indywidualnego hasła, uzyskuje dostęp do potrzebnych w nauce materiałów dydaktycznych oraz testów sprawdzających postępy w nauce.

Wpływ Internetu na edukację jest ogromny. Nigdy wcześniej człowiek nie miał tak łatwego dostępu do tak wielu danych i takich możliwości komunikowania się. Pociąga to za sobą zarówno pozytywne, jak i negatywne skutki. Cała sztuka polega na tym, aby, z jednej strony, nie wpadać w ślepy zachwyt, bezkrytycznie przyjmując wszystko, co daje nam ogólnoswiatowa sieć komputerowa, a z drugiej, zauważając pewne niebezpieczeństwa, jakie mogą czyhać na młodego człowieka w zakamarkach Internetu, nie odrzucać go całkowicie jako czegoś złego i niepotrzebnego. Trzeba zastosować zasadę złotego środka - nie bagatelizując zagrożeń, starać się jak najpełniej wykorzystać bogactwo internetowej skarbnicy wiedzy do uatrakcyjnienia i udoskonalenia procesu edukacyjnego.

Mimo niewątpliwych zalet, nadmiernie długie przesiadywanie przed komputerem jest już jednak przejawem **nadużywania** tego narzędzia edukacji i rozwoju. Zachwywanie się przez dziecko nieodpowiednimi dla niego grami, które sprowadzając się często do zabijania, strzelania, brutalnego bicia i bezmyślnego niszczenia, wyzwalając w dziecku agresję i zachowania destrukcyjne, może stać się wysoce niebezpieczne, szczególnie dla dopiero

rozwijającej się i niedojrzałej osobowości. Zagrożenia te przejawiają się także w niekontrolowanym dostępie do Internetu, który będąc nieograniczoną skarbnicą wszelkiej informacji i wiedzy, może stać się zagrożeniem dla podatnej na manipulację niedojrzałej psychiki dziecka.

Spędzanie długiego czasu przed monitorem stwarza wiele **zagrożeń zdrowotnych**: pogłębianie wad postawy, zmęczenie oczu, a po dłuższym czasie nawet krótkowzroczność. Gdy układ nerwowy dziecka jest długotrwale atakowany strumieniem wielobarwnego światła, kakofonią ekscytujących dźwięków oraz huśtawką emocji wynikającą z przeżyć w wirtualnym świecie, dochodzić może do zaburzeń koncentracji, kłopotów z myśleniem, rozstroju emocjonalnego, wyobcowania z rzeczywistego świata, zaburzenia więzi uczuciowej z najbliższymi oraz do wielu innych zaburzeń osobowości określanych wspólnym mianem **uzależnienia od komputera**. Zaburzenie hierarchii wartości, gdzie na pierwszym miejscu stawiany jest kontakt z komputerem i temu podporządkowane jest zazwyczaj całe pozakomputerowe życie, jest już skrajnym przejawem tego zjawiska.

Z biegiem czasu dziecko zaczyna żyć w świecie wirtualnym, stopniowo coraz mniej czasu spędza z kolegami, częściej niż kiedyś woli pozostać w domu (blisko komputera) niż wychodzić na podwórko. Rzadko inicjuje zabawy ruchowe, nie interesują go zajęcia plastyczne ani zabawa klockami, za to potrafi przesiedzieć przed monitorem długie godziny. Dziecko takie powoli traci umiejętność nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, zawiązywania nowych przyjaźni, budowania i kształtowania więzi uczuciowej. Zwykle realni przyjaciele nie są mu już potrzebni, woli ich szukać w świecie wirtualnym. Ucieka przed realnym światem, stawiającym nieraz wiele wymagań, wyzwań i zadań do wykonania, w świat wirtualny, nierzeczywisty, ale prostszy, często kształtowany samemu według własnych upodobań. Świat taki staje się z biegiem czasu jedyną uznaną rzeczywistością. Wszystko co przeszkadza w niej trwać staje się przeszkodą, którą trzeba za wszelką cenę usunąć. Komputerowy świat stwarza iluzję, namiastkę prawdziwego życia.

Uzależnienie od Internetu w ostatnich latach uzupełnia listę uzależnionych od tytoniu, alkoholu, gier hazardowych czy narkotyków. Jedną z przyczyn uzależnienia od komputera jest szybki rozwój technik informacyjnych. Wielu młodych ludzi czuje się w komputerowym świecie bezpiecznie. Nie jest ważna płeć, uroda, kolor skóry, przekonania. Tutaj w sposób anonimowy można kreować samego siebie i to niekoniecznie w sposób odzwierciedlający rzeczywistość. Bez narażania się na krytycyzm wypowiadać się na temat na jaki w rzeczywistym świecie nie odważono by się mówić.

Nie znajdując akceptacji we własnym otoczeniu ludzie szukają przyjaciół w sieci. Siedząc w pokoju, sam na sam z komputerem czują się bezpiecznie.

Według Kimberly Young, która jest jedną z pierwszych osób prowadzących badania nad uzależnieniem od Internetu, **jesteśmy uzależnieni od tego medium** gdy:

1. Czujemy się zaabsorbowani Internetem,
2. Czujemy potrzebę używania Internetu przez coraz dłuższy okres czasu,
3. Wielokrotnie podejmowaliśmy nieudane próby kontroli, ograniczenia czasu lub zaprzestania korzystania z Internetu,
4. Pozostajemy w sieci dłużej niż pierwotnie planowaliśmy,
5. Ryzykujemy utratę pracy, możliwości kariery, nauki z powodu Internetu,
6. Oszukujemy bliskich, aby ukryć narastający problem Internetu,
7. Używamy Internetu jako sposobu na ucieczkę od problemów lub sposobu na pogarszający się nastrój.

Uzależnienie od Internetu przejawia się w coraz częstszym łączeniu się z siecią, w spędzaniu w sieci coraz więcej czasu. Przejawia się w obsesyjnym myśleniu, co może zdarzyć się w Internecie, nawet podczas snu.

Wszyscy powinniśmy przyjrzeć się krytycznym okiem temu, jak korzystamy z Internetu i jak ważny jest on w naszym życiu. Podobnie jak alkoholicy czy narkomani lekceważą zagrożenia, jakie może przynieść im uzależnienie, tak i uzależnieni od Internetu minimalizują problem, z jakim mają do czynienia. Skutki uzależnienia prędzej dostrzeżone zostaną przez otoczenie niż przez samych poszkodowanych.

Podstawą do podjęcia leczenia, podobnie jak w przypadku innych uzależnień jest uświadomienie sobie faktu uzależnienia. Jednak w przeciwieństwie do klasycznych uzależnień jak: alkohol, nikotyna, hazard, narkotyki, gdzie z założenia czynnik powodujący uzależnienie powinien być wyeliminowany z życia, wyeliminowanie z życia komputera może wydawać się niemożliwe. Komputeryzacja i informatyzacja społeczeństwa rozwija się w tak szybkim tempie, że w niedługim czasie może okazać się, że nie będzie dziedziny życia, w której nie zetkniemy się z komputerem.

Osoba dorosła, która jest świadoma zagrożeń i szkód jakie przynosi nierozważne korzystanie z dobrodziejstw techniki powinna wyznaczyć sobie godziny pracy przy komputerze i ściśle ich przestrzegać, ograniczyć korzystanie z komputera i sieci tylko do pracy zawodowej, ustalić jeden dzień w tygodniu bez komputera.

Rodzice powinni kontrolować czas spędzony przez swoje pociechy przy komputerze, pilnować z jakich stron internetowych, gier i programów korzystają, sprawdzać jak długo pracują przy komputerze i egzekwować przerwy w pracy i wreszcie starać się organizować dziecku inne formy

spędzania wolnego czasu: zabawy i spacery na świeżym powietrzu, gry sportowe, spotkania z przyjaciółmi.

Należy zmierzać do tego, aby Internet stał się użytecznym narzędziem edukacyjnym, dzięki któremu pojawiać się będzie wiele wartościowych i użytecznych informacji. Wykazać przezorność i ostrożność przy podawaniu technik internetowych młodzieży, a zwłaszcza apelować o rozwagę w momencie, gdy widzimy zagrożenia. Informacje o korzyściach i zagrożeniach wynikających z technologii komputerowych należy przekazywać dzieciom już od samego początku korzystania z komputera i Internetu.

PODSUMOWANIE

Rozkwit techniki komputerowej a wraz z nią błyskawiczny rozwój sieci internetowej dają szereg możliwości wykorzystania jej w różnych celach: profesjonalnym, rozrywkowym, informacyjnym, jako medium komunikacyjne. Cybernetyczny kosmos, jak wiele innych wynalazków technologicznych jest niewątpliwie dowodem postępu technicznego ostatnich lat, niesie ze sobą szereg udogodnień dla codziennego funkcjonowania. Z drugiej strony dostęp do szerokiego spektrum informacji zawartych w przestrzeni cybernetycznej może nieść pewne zagrożenia, szczególnie jeśli odbiorcami treści są ludzie młodzi, jeszcze rozwijający sferę swoich zainteresowań, poglądów oraz kształtujących ustosunkowania wobec innych. Niekontrolowane użytkowanie sieci (np. zbyt duża ilość czasu spędzona w cyberprzestrzeni oraz przeglądanie dowolnych, nie zawsze dozwolonych treści) może pozostawiać brzemienne w skutkach konsekwencje dla funkcjonowania młodej osoby. Ważnym jest, by stworzyć młodym takie warunki, by korzystanie z udogodnień Internetu przynosiło im jak najwięcej korzyści nie będąc jednocześnie przeszkodą na drodze do ich rozwoju.

Dokonujące się przemiany społeczno-ekonomiczne wymagają przeobrażeń polskiego systemu edukacji, prowadzących do osiągnięcia wysokiej efektywności kształcenia. Obecnie uczeń ma ogromne możliwości w pogłębianiu swojej wiedzy, poprzez styczność z nową technologią informacją, która wykorzystuje przede wszystkim komputery oraz sieci komputerowe i ma olbrzymi wpływ na życie człowieka. Częścią tej technologii jest Internet, który coraz bardziej staje się niezbędny w codziennym życiu. Daje on nowe możliwości, ale i stwarza nowe zagrożenia, zwłaszcza w kontekście szybkiej informatyzacji szkół i organizowania w nich pracowni internetowych.

Postrzegając Internet jako nowe, atrakcyjne medium o charakterze masowym daje się wysunąć kilka wniosków i uogólnień. Po pierwsze można przyjąć, iż w najbliższej przyszłości szkoła będzie jednym z głównych źródeł dostępu do Internetu dla młodzieży, zwłaszcza w rejonach uboższych i słabiej rozwiniętych.

Po drugie jasno można zauważyć, że szkoła będzie musiała wskazywać, jak dostęp do Internetu zamienić w dostęp do informacji tak, aby był on świadomy i możliwie pełny. Należy bowiem dążyć do sytuacji, w której Internet będzie szeroko postrzegany jako medium wymiany informacji, a nie jako jedno z wielu źródeł rozrywki. Przeglądanie zasobów Internetu, w kontekście możliwości oddziaływania tego medium na dzieci i młodzież, nie musi dotyczyć bezpośredniego kontaktu dziecka z siecią. Zwraca bowiem uwagę walor edukacyjny stron nie tworzonych z myślą o młodych internautach. Na pewno powinni zauważyć to nauczyciele, którym Internet może dostarczyć wielu materiałów przydatnych w realizacji poszczególnych przedmiotów.

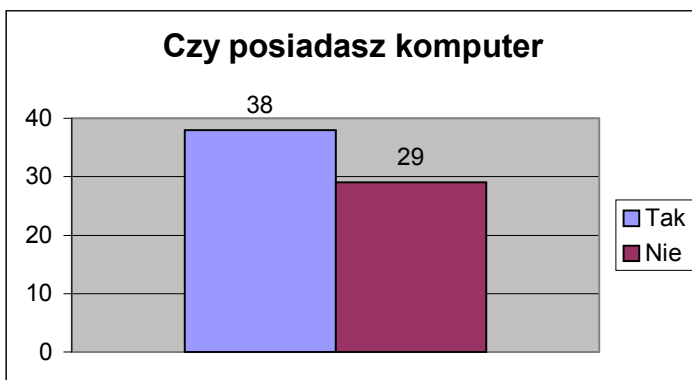
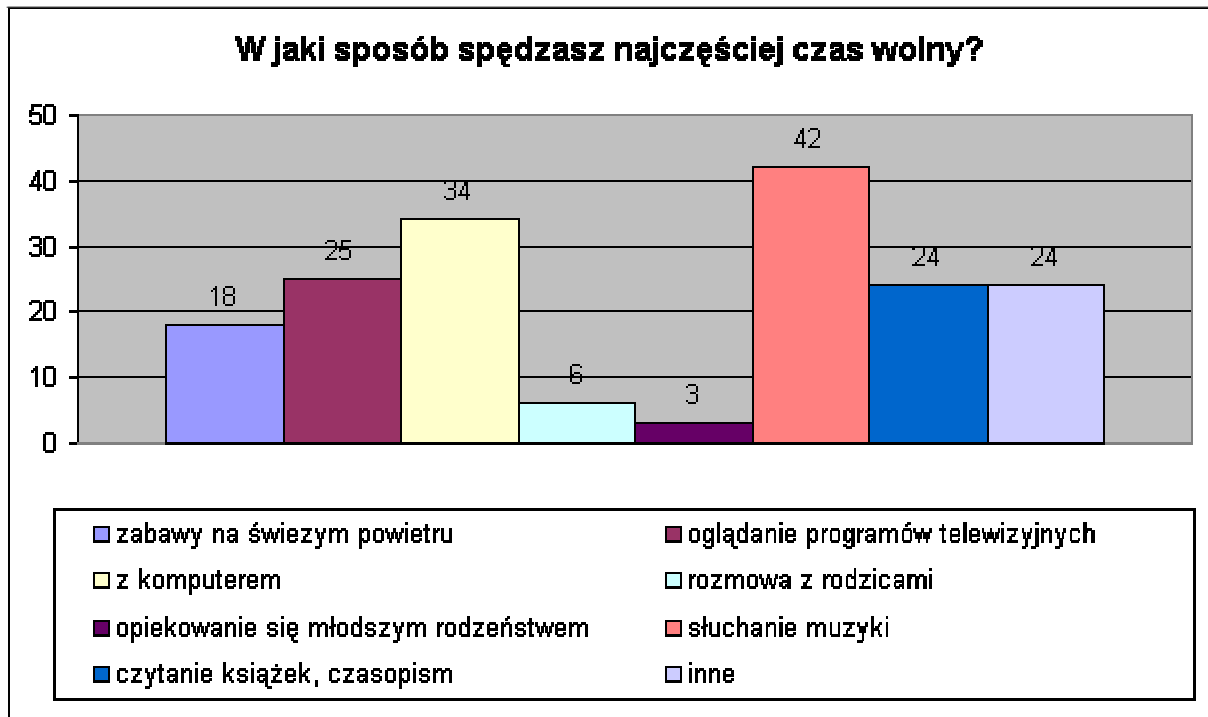
Po trzecie można i należy dostrzegać w Internecie szansę, a nie zagrożenie, przynajmniej jeśli chodzi o treści w nim zgromadzone i dostępne. „O wiele większe obawy niż niski poziom językowy i estetyczny niektórych stron, wzbudza u rodziców i nauczycieli możliwość dotarcia do dzieci poprzez Internet treści niecenzuralnych, rasistowskich – krótko mówiąc – skrajnych. Twierdzenie, że Internet wręcz zalewa umysły niewinnych dzieci wspomnianymi treściami, nie jest prawdziwe. Owszem, można na nie przypadkowo trafić, szczególnie przy korzystaniu z wyszukiwarek. Wśród adresów będących efektem poszukiwań może się rzeczywiście trafić strona o treściach niepożądanych. Ale w przypadku stron z materiałami pornograficznymi, większość z nich pyta o wiek użytkownika sieci oraz zgodę na przejście do kolejnego poziomu. Jeśli więc nie szuka się tych treści, nie powinno się do nich dotrzeć. Pewnym potwierdzeniem tej tezy mogą być badania amerykańskiej agencji rządowej, z których wynika, że transfer plików pornograficznych stanowi zaledwie 0,2% całego transferu plików w Internecie.

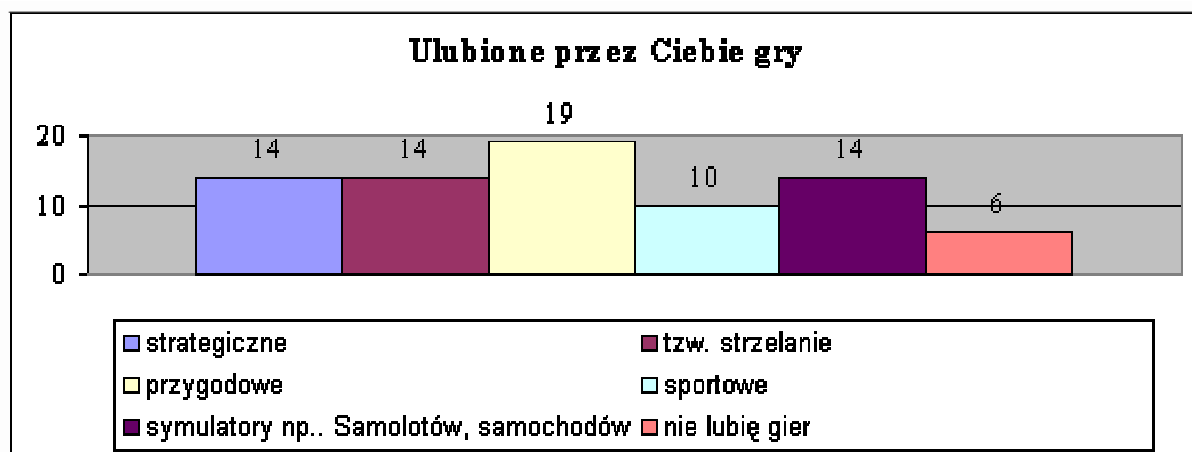
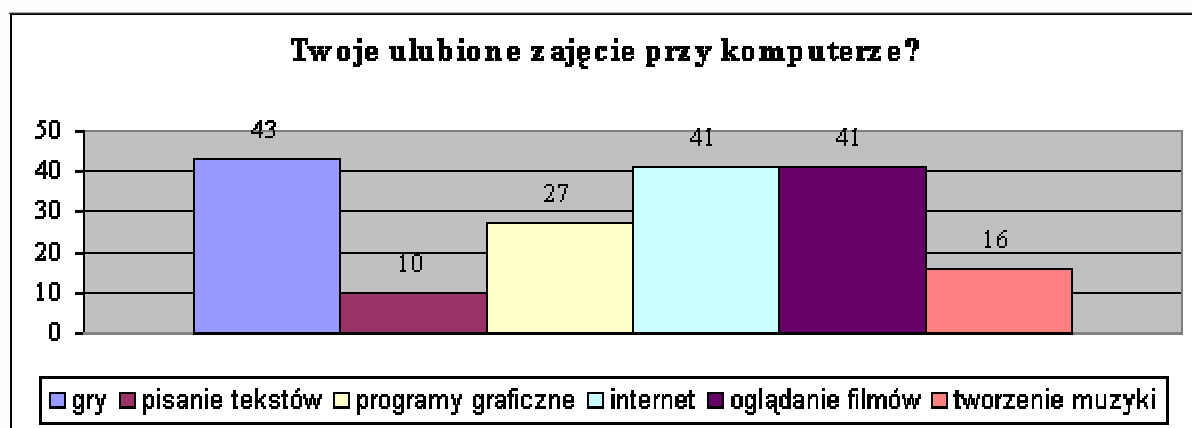
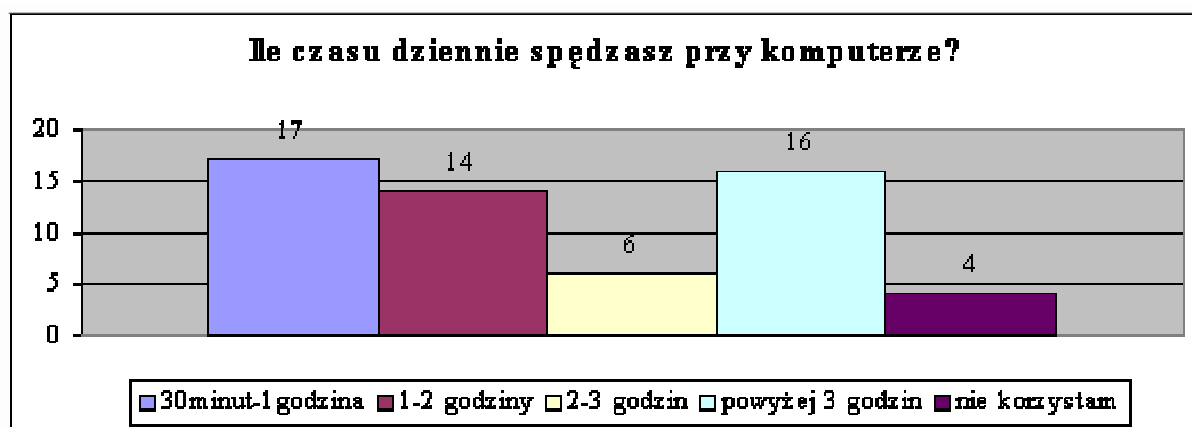
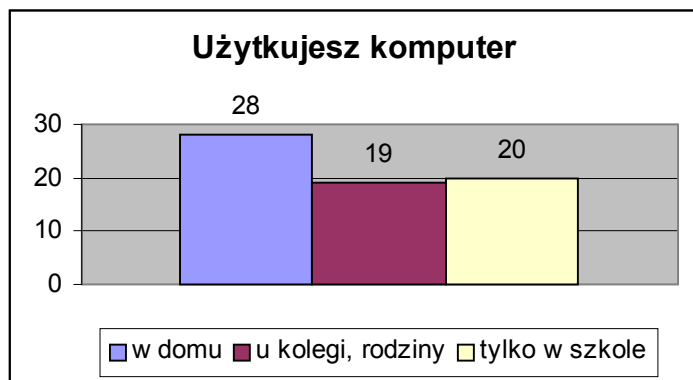
Ze względu na bardzo aktualny problem nadużywania komputera i Internetu przez młodych ludzi prowadzący do uzależnień od ww. mediów opracowałam i przeprowadziłam ankietę dotyczącą sposobu wykorzystywania komputera w domu przez uczniów czterech klas pierwszych Liceum Profilowanego i jednej klasy drugiej Technikum Elektrycznego.

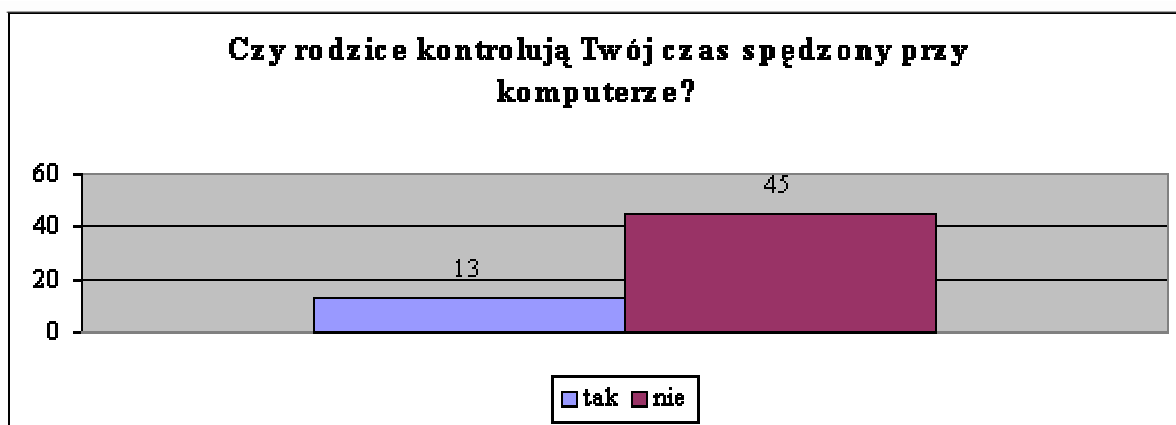
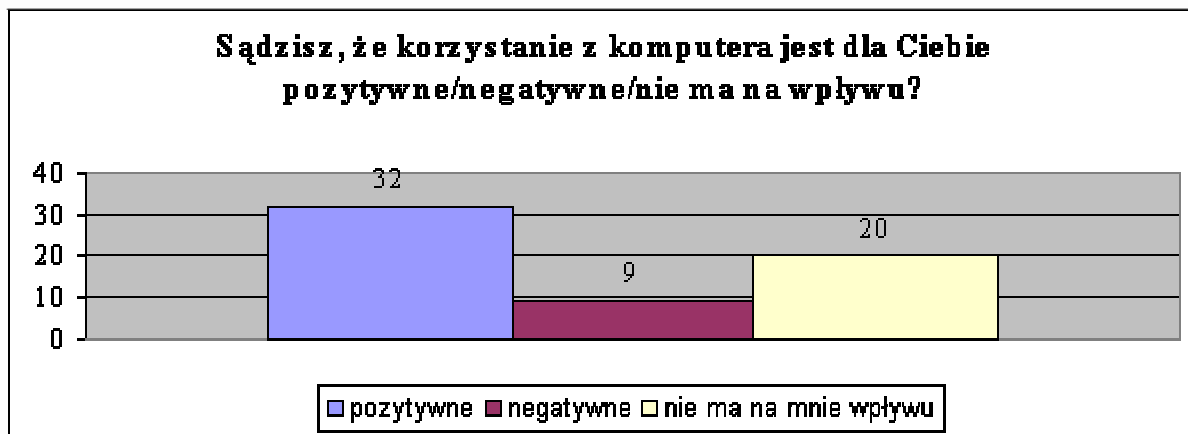
ZESTAWIENIE I ANALIZA WYNIKÓW ANKIETY

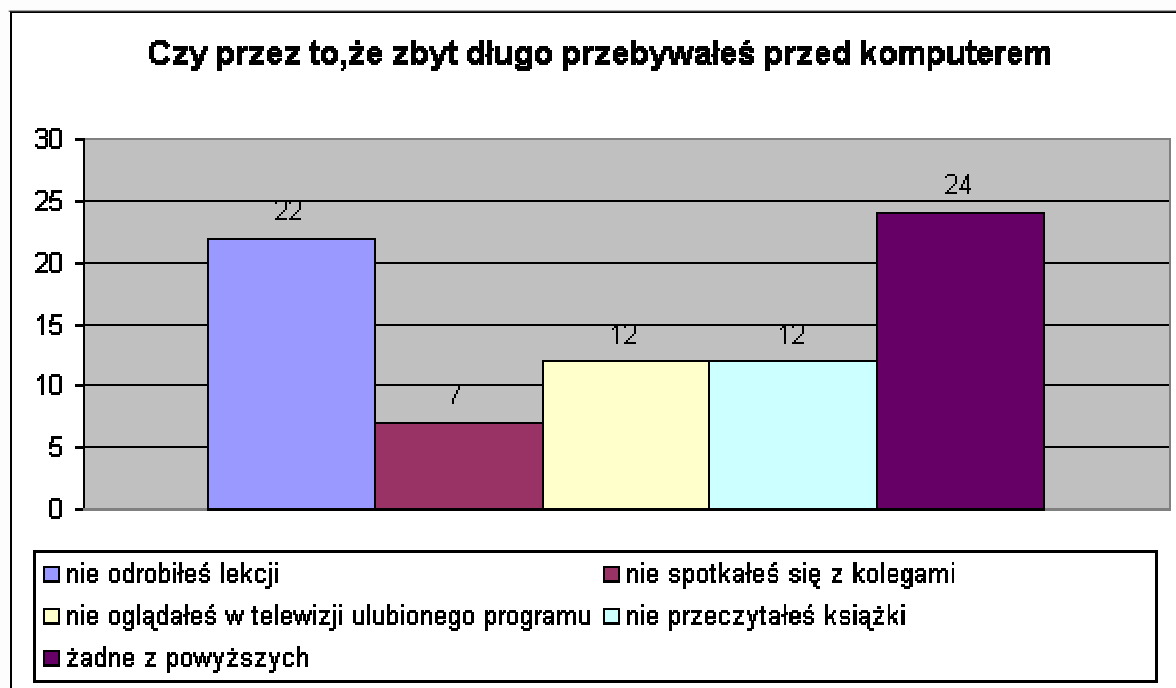
Liczba ankietowanych uczniów: 167

Klasy: I Liceum profilowane i II Technikum

Na pierwszym miejscu spędzania wolnego czasu uczniowie wymienili słuchanie muzyki (ponad 24%), na drugim przebywanie z komputerem (19%), a na trzecim oglądanie programów telewizyjnych (14%). Tylko 10% spędza czas na świeżym powietrzu, 14% czyta książki czy czasopisma. Nieliczni uczniowie rozmawiają z rodzicami (3%). Wśród “innych” sposobów spędzania wolnego czasu wymieniają dyskoteki lub spędzanie czasu z chłopakiem lub dziewczyną (2), spotkania z przyjaciółmi (12), spotkania na podwórku (1), siłownia (2), jazda na rowerze (1), język angielski (1), spotkanie ze znajomymi obojętnie gdzie (4), jazda autobusem (1), spanie (1), rozrabianie na lekcjach (1), treningi (2), “improwanie” (4), basen (2), piłka nożna (1), kino (2).

Spośród 67 ankietowanych uczniów 64% posiada w domu komputer. Taki sam procent ankietowanych używa komputera w domu, część osób korzysta też z komputera u kolegów i rodziny (19%). Korzystanie w szkole ogranicza się do lekcji informatyki (20%). 29% korzysta z komputera dziennie ok. 1 godziny, aż 28% młodzieży korzysta z komputera powyżej 3 godzin dziennie.

Wyniki te są bardzo niepokojące. Komputer niejako zaczyna zastępować telewizor. Rośnie pokolenie młodzieży “ekranowej”, która nie wykazuje chęci na przebywanie na świeżym powietrzu, unika rozmów z rodzicami i nie widzi potrzeby czytania książek i czasopism, spotkania z przyjaciółmi są przypadkowe określane głównie jako “improwanie”. Bardzo nieliczni uczniowie zaznaczyli zajęcia sportowe.

Niepokojące jest, że uczniowie bardzo mało czasu spędzają na świeżym powietrzu (10%). Niepokojące jest również to, że czytanie książek i czasopism

(14%) przegrywa z pracą przy komputerze(19%) i słuchaniem muzyki (24%). Interesującym by było zbadanie, jaka muzyka najbardziej młodzież interesuje. Tylko 16% zajmuje się tworzeniem muzyki przy pomocy komputera. Ankieta nie badała, jaki rodzaj muzyki młodzież preferuje i jaką tworzy przy pomocy technologii komputerowej. Ulubionym zajęciem uczniów przy komputerze są gry komputerowe (23%) oraz korzystanie z Internetu (24%) i oglądanie filmów (24%). Należałoby zbadać jakich informacji uczniowie szukają w sieci Internet i wtedy stwierdzić, czy generalnie przy korzystaniu z komputera dominuje rozrywka czy też chęć poznania świata i lepszego uczenia się. Uczniowie używają komputera do tworzenia muzyki (16%) czy programów graficznych (27%), natomiast sporadycznie do pisania tekstów (6%). Pocieszające jest to, duża grupa (34%) uczniów wybiera gry strategiczne, które zmuszają do logicznego myślenia. Ale, niestety prawie 15% klasy bawią tzw. strzelanki. Sporo osób wybiera gry przygodowe (21%) oraz sportowe (11%), które pozbawione są przemocy i agresji.

Uczniowie nie widzą w komputerze “wroga”, w większości uważają, że komputer ma pozytywny wpływ (54%), a tylko nieliczni (15%) dostrzegają zły wpływ komputera. Niestety, 33% uważa, że komputer nie ma na nich wpływu. Trzy osoby spośród ankietowanych nie potrafiła w ogóle dać odpowiedzi na to pytanie zaznaczając każdą z nich.

Aż w 78% przypadków rodzice nie kontrolują czasu spędzonego przez uczniów przy komputerze i aż w 95% przypadków rodzice nie kontrolują, z jakich programów uczniowie korzystają. Parę osób obok zakreślenia odpowiedzi napisało, że rodzice “kontrolują czas przy komputerze, ale im się nie udaje”. Jest to bardzo niepokojące zjawisko. Uczniowie pozostawieni sami sobie przebywają przed komputerem niekontrolowani, a być może rodzice są przekonani, że dziecko spędza pożytecznie czas buszując po Internecie. Okazuje się, że z powodu zbyt długiego przebywania z komputerem uczniowie zaniedbują obowiązki szkolne (29%), rezygnują z ulubionego programu (16%), nie czytają książek (16%) czy nie spotykają się z przyjaciółmi (9%).

Na podstawie wyników i analizy ankiety przeprowadzonej wśród młodzieży śmiem stwierdzić, że komputer stanowi zagrożenie dla ucznia zarówno dla jego zdrowia psychicznego i fizycznego.

Biorąc pod uwagę wyniki mówiące o ilości czasu spędzonego przed komputerem, rodzaj zajęcia (gry) i brak zainteresowania rodziców należy stwierdzić, że uczniowie pozostawieni sami sobie spędzają sami czas z komputerem jako czas wolny, unikają kontaktów z rówieśnikami, rozmów z rodzicami i zaniedbują obowiązki szkolne. Jest to bardzo niepokojące. I należy spodziewać się, że przy braku należytej kontroli ze strony rodziców problem będzie narastał. Niebezpieczeństwo jest o tyle duże, że uczniowie korzystają z

Internetu. Komputer może być źródłem wiedzy, ale bez należytej kontroli może dojść do nieodwracalnych zmian w psychice niektórych uczniów, zmian bardzo niekorzystnych. Oprócz tego spędzanie długiego czasu przed monitorem stwarza wiele zagrożeń zdrowotnych: pogłębianie wad postawy, zmęczenie oczu, a po dłuższym czasie nawet krótkowzroczność. Gdy układ nerwowy ucznia jest długotrwale atakowany strumieniem wielobarwnego światła, kakofonią ekscytujących dźwięków oraz huśtawką emocji wynikającą z przeżyć w wirtualnym świecie, dochodzić może do zaburzeń koncentracji, kłopotów z myśleniem, rozstroju emocjonalnego, wyobcowania z rzeczywistego świata, zaburzenia więzi uczuciowej z najbliższymi oraz do wielu innych zaburzeń osobowości określanych wspólnym mianem uzależnienia od komputera. Zaburzenie hierarchii wartości, gdzie na pierwszym miejscu stawiany jest kontakt z komputerem i temu podporządkowane jest zazwyczaj całe pozakomputerowe życie, jest już skrajnym przejawem tego zjawiska.

W zasadzie problem zagrożenia będzie narastał dopóty, dopóki komputer nie stanie się zwykłym narzędziem stosowanym w szkole na co dzień przez nauczycieli i uczniów i nie będzie już taką „atrakcją”, która można się pochwalić przed kolegami. Uczniowie powinni być postawieni w sytuacji twórczego wyszukiwania informacji zarówno w szkole jak i w domu. Nauczyciel wtedy byłby „osobą kierującą” pracą ucznia. To wymusza na nauczycielach doskonalenie w zakresie technologii komputerowej. Jednak, nawet jeżeli nauczyciele wszystkich przedmiotów będą korzystać na co dzień z technologii komputerowej oraz „wymuszać” na uczniach praktyczne wykorzystanie znajomości tej technologii (np. teksty pisane w edytorze tekstu, projekty w postaci prezentacji komputerowych, projekty interdyscyplinarne, których przygotowanie wymusza na nauczycielu sporo pracy i pomysłowości), to jednak trudności w „odtworzeniu” pracy uczniów (brak sprzętu, projektora multimedialnego i.in) może spowodować zniechęcenie wśród młodzieży.

Reasumując, komputer stanowi bardzo duże zagrożenie dla dziecka, dla jego rozwoju psychofizycznego oraz więzi rodzinnych i koleżeńskich. Jednak szkoła jest w stanie zmniejszyć to zagrożenie kierując pracą uczniów i próbując „zmusić” ucznia do wykorzystania komputera w celu twórczego wyszukiwania i analizowania informacji.

Bibliografia:

1. Fiebig J.: „*Nadawca i odbiorca w procesie komunikowania*”. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Policji, Szczytno 1995
2. Goban–Klas T.:” *Media i komunikowanie masowe*”. „*Teorie i analizy prasy, radia, telewizji i Internetu*”. Wydawnictwo Naukowe PWN S.A., Warszawa–Kraków 1999
3. Grossman W., Gould D., Schoefield J. [i inni]: „*Leksykon komputery, multimedia, Internet*”. Wyd. I. Wydawnictwo RTW, Warszawa 1997
4. Grygowski D.:” *Internet jako medium syntetyczne*”. [W:] „*Dzieci a mass media*”. Materiały z ogólnopolskiego seminarium. Zielona Góra 22–23 października 1998 Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy, Warszawa 1999
5. Majewska M.:” *Edukacja medialna w programach szkolnych*”.
6. Danuta Gibas, „*Gdy komputer staje się niebezpieczny*”, „*Poradnik Domowy*” nr 8/2000
<http://www.proszynski.pl/poradnikdomowy/2000/sierpień/komputer/index.h>
7. Brat Tadeusz Ruciński, „*Komputer przyjacielem dziecka?*”, „*Niedziela*” nr 52-53/2000
8. Piotr Czarnecki rozmawia z dr. L. Szawdyn, „*Co to znaczy być uzależnionym od Internetu*”, „*Magazyn Internetowy WWW*” nr 2/1999
9. Zdzisław Nowakowski, „*Informatyka bez tajemnic*”, cz. I
10. Wojciech Cellary, „*Edukacja w globalnym społeczeństwie informacyjnym*”, materiały z XVI Konferencji IwSz
11. Jaworski R. (1992). „*Rozwój charakteru według koncepcji Eriksona*”. W: A. Januszewski, P. Oleś, T. Witkowski (red.), *Wykłady z psychologii w KUL.T. 6. Lublin: RW KUL, 53-64.*
12. Tyszkowa M. (1988). „*Rozwój psychiczny jednostki jako proces strukturyzacji i restrukturyzacji doświadczenia*”. W: M. Tyszkowa (red.), „*Rozwój psychiczny człowieka w ciągu życia*”. Warszawa: PWN, 44-80.
13. Zazzo B. (1972). „*Oblicza młodości. Psychologia różnicowa wieku dorastania. Warszawa*”: PWN.
14. Żebrowska M. (1979). „*Psychologia rozwojowa dzieci i młodzieży*”. Warszawa: PWN.
15. Inhelder B., Piaget J. (1993). „*Psychologia dziecka*”. Wrocław: Wydawnictwo Siedmiogród.
16. Jaworski R. (1992). „*Rozwój charakteru według koncepcji Eriksona*”.

17. Januszewski, P. Oleś, T. Witkowski (red.), Wykłady z psychologii w KUL. T. 6. Lublin: RW KUL, 53-64.
18. Artykuł Agnieszki Charyton „*Wpływ Internetu na funkcjonowanie nastolatków*”
19. Parzuchowski M. (2003) „*Codziennosc w sieci*”; <http://mitmi.pl/codziennosc.php>